

JAROHATLAR SABAB TERINING ZARARLANISHIDAN HOSIL

BO'LADIGAN TOSHMALAR

Siyob Abu Ali ibn Sino nomidagi

Jamoat salomatligi texnikumi

MAVLONOVA DILOROM OYBEK QIZI

Annatatsiya: Har qanday jarrohlik amaliyotiga ega bo'lish ko'plab materiallar va dori-darmonlarga duchor bo'lishni anglatadi. Milliy ekzema assotsiatsiyasining ta'kidlashicha, bu narsalardan biriga allergiyasi bo'lgan yoki terining tirkash xususiyati bo'lgan odamlarda kontakt dermatit deb ataladigan toshma paydo bo'lishi mumkin.

Abstract: Having any surgery means being exposed to a variety of materials and medications. The National Eczema Association says that people who are allergic to or have skin irritation from any of these things can develop a rash called contact dermatitis.

Аннотация: Любой тип хирургического вмешательства означает воздействие многих материалов и лекарств. Национальная ассоциация экземы сообщает, что у людей, страдающих аллергией на один из этих веществ или раздражением кожи, может развиться сыпь, называемая контактным дерматитом.

Kontakt dermatit odatda ikki shaklda bo'ladi:

Irritant kontakt dermatit. Bu kimyoviy, biologik yoki jismoniy vosita bilan aloqa qilish natijasida yuzaga keladigan o'tkir yoki surunkali terining tirkash xususiyati yoki yallig'lanishi. Bu eng keng tarqalgan shakl bo'lib, barcha holatlarning taxminan 80 foizini tashkil qiladi.

Allergik kontakt dermatit. Bu allergen bilan aloqa qilish natijasida yuzaga kelgan terining tirkash xususiyati yoki yallig'lanishi (kontakt allergiyasi deb ham ataladi). Ushbu shakl holatlarning qolgan foizini tashkil qiladi.

Ushbu ikkala holat odatda terining o'ziga xos modda/tirkash xususiyati beruvchi bilan aloqa qiladigan joylarida lokalizatsiya qilinadi.

Jarrohlikdan keyin qancha odamda toshma paydo bo'lishini bilmasak-da, ilgari kontakt dermatiti bo'lgan odamlar operatsiyadan keyin shunga o'xshash reaktsiyaga ega bo'lish ehtimoli yuqori bo'lishi mumkin.

Jarrohlikdan keyin toshma paydo bo'lishiga nima sabab bo'ladi?

Jarrohlik kesmasi atrofida toshma juda keng tarqalgan. Bu yaralarni yopish uchun ishlatiladigan elim yoki yopishtiruvchi yoki infektsiyani oldini olish uchun yaraga qo'llaniladigan antibiotikli malhamlardan bo'lishi mumkin. Ushbu materiallar terini bezovta qilishi yoki ba'zi odamlarda allergik reaktsiyaga olib kelishi mumkin.

Ushbu turdag'i toshmalarning ikkita asosiy sababi bor:

Dori-darmonlar. Bu to'g'ridan-to'g'ri teriga qo'llaniladigan antibiotik kremlari kabi mahalliy dori-darmonlarni o'z ichiga oladi.

Jarrohlik buyumlari. Bularga jarrohlik elim yoki yopishtiruvchi moddalar, antisептик таъйоргарлик ертмалари, бинт ва лента каби jarrohlik kiyimlari va hatto qon bosimi manjetlari kabi rezina mahsulotlar kabi hipoalerjenik vositalar kiradi.

Qanday alomatlar bor?

Kontakt dermatitning belgilari quyidagilardan iborat:

- qichishish yoki yonish
- qizarish yoki rang o'zgarishi yoki ko'rindigan toshma
- engil shish

•suyuqlikni oqishi mumkin bo'lgan teri pufakchalari (ayniqsa, agar siz toshmalarni tirnasangiz)

- teri ustida qalnlashuv yoki tarozi
- teridagi zARBalar

Oddiy uy sharoitida va retseptsiz (OTC) davolanish kontakt dermatitni ham davolashi mumkin. Agar allergik dermatit tashxisi bo'lsa, tershish xususiyati beruvchidan qochish birinchi himoya chizig'idir. Jarrohlikdan keyingi toshmalarining har ikkala turi uchun qo'shimcha variantlar quyidagilardan iborat:

- OTC antibiotik kremlari (ya'ni, Polisporin)
- OTC kortizonli kremlar
- sovuoq kompresslar
- kalaminli loson
- kolloid jo'xori uni

Eslatma: Ko'pgina shifokorlar reaksiya xavfi tufayli OTC Neosporinni qo'llashni rad etishadi. Odatta yuzaki yara infektsiyalari uchun ishlatiladigan neosporin allergik kontakt reaksiyalarini keltirib chiqarishi keng tarqalgan.

Shifokoringiz toshmangizni davolash uchun dori-darmonlarni buyurishga qaror qilishi mumkin. Bularga quyidagilar kiradi:

- retsept bo'yicha antigistaminlar
- retsept bo'yicha kortizon kremi
- Agar toshma infektsiyadan kelib chiqqan bo'lsa, antibiotiklar
- agar toshma kuchli bo'lsa, steroid tabletkalari
- retsept bo'yicha yallig'lanishga qarshi dorilar

Jarrohlikdan keyingi toshmalar ko'pincha teringiz tershish xususiyati beruvchi bilan aloqa qilmasa o'tib ketadi. Bir necha hafta ichida toshma butunlay yo'qolishi kerak.

Kamdan kam hollarda, toshmani tershish yoki boshqa yo'l bilan bezovta qilish terining infektsiyasiga olib kelishi mumkin. Shifokorga infektsiyaning har qanday alomatlari haqida xabar berish kerak, shuning uchun davolanish darhol boshlanishi mumkin.

Jarrohlikdan keyingi kontakt dermatit odatda allergen yoki teringizni bezovta qiladigan narsadan kelib chiqadi. Bunga jarrohlik asboblari yoki hipoalerjenik bo'limgan materiallar, masalan, bintlar, jarrohlik elimlari yoki antiseptik eritmalar bilan aloqa qilish mumkin.

Ushbu turdagi toshma odatda tanadagi bir yoki ikkita nuqtada lokalizatsiya qilinadi. Davolash oddiy va ko'p hollarda bir necha hafta ichida hal qilinadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. <https://familydoctor.org/>
2. thewaltoncentre.nhs .